

JADWIGA DASZYKOWSKA-TOBIASZ¹*Uniwersytet Rzeszowski, Polska*

ORCID 0000-0001-6182-1855

Zgłoszono: 06.11.2024; zaakceptowano do druku: 08.11.2024

Sprawozdanie z I Międzynarodowej Konferencji Naukowej: *Wyzwania i konteksty pedagogiki społecznej*, pod hasłem: „Społeczne uwarunkowania kondycji psychicznej dzieci i młodzieży”, Rzeszów – Warszawa, 5 czerwca 2024 roku

I Międzynarodowa Konferencja Naukowa: *Wyzwania i konteksty pedagogiki społecznej* pod hasłem: „Społeczne uwarunkowania kondycji psychicznej dzieci i młodzieży” (online), odbyła się 5 czerwca 2024 roku za pośrednictwem platformy Microsoft Teams. Organizatorami konferencji byli: Instytut Pedagogiki w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Katedra Pedagogiki Społecznej w Instytucie Pedagogiki na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Komitetowi Organizacyjnemu konferencji przewodniczyli: dr hab. Jadwiga Daszykowska-Tobiasz, prof. UR oraz ks. dr hab. Zbigniew Babicki, prof. UKSW. Konferencję objęto patronatami: honorowym – JM Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego, prof. dra hab. Sylwestra Czopka oraz naukowym – Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, pod przewodnictwem prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej.

Celem konferencji było pobudzenie uczestników do refleksji nad aktualnymi, społecznymi uwarunkowaniami kondycji psychicznej dzieci i młodzieży. Przywołano postulat Heleny Radlińskiej, twórczyni polskiej szkoły pedagogiki społecznej, o konieczności zwrócenia się ku pedagogice leczniczej, która skłania do określania zaburzeń bądź ograniczeń rozwoju i wychowania człowieka, a także dostarczania informacji o ich społecznych indykatorach oraz sposobach zapobiegania bądź niwelowania (Radlińska, 1961).

Warto zaznaczyć, że współcześnie zdrowie postrzegane jest na tle zasobów indywidualnych człowieka i czynników środowiskowych. W zakresie zachowania zdrowia dużą wagę przypisuje się czynnikom ochronnym i profilaktyce, a nie na patogenezie.

¹ dr hab. **Jadwiga Daszykowska-Tobiasz**, Zakład Pedagogiki Społecznej, Instytut Pedagogiki, Kolegium Nauk Społecznych. Zainteresowania naukowe: pedagogika społeczna, praca socjalna, profilaktyka społeczna, e-mail: jdaszykowska@ur.edu.pl

Jednym z zasadniczych zadań pedagogiki społecznej jest prowadzenie badań naukowych w obrębie środowiska społecznego i jego oddziaływania na procesy wychowania. W tym kontekście nie bez znaczenia pozostają między innymi społeczne i środowiskowe uwarunkowania zdrowia dzieci i młodzieży. Praktyczny wymiar pedagogiki społecznej nakazuje formułowanie wskazań dla praktyki w zakresie jego ochrony lub poprawy, co naturalnie koresponduje z jej zasadniczym celem, to jest działaniem społecznym.

Aktualnie w pedagogice społecznej zauważalne jest zainteresowanie problemami zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży i jego ochrony. Stan ten jest konsekwencją między innymi najpoważniejszego w ostatnich latach kryzysu zdrowotnego, to jest pandemii COVID-19, a także aktualnie trwającej wojny w Ukrainie oraz szerokiego spektrum czynników związanych z przemianami współczesnego świata (globalizacją, zmianami kulturowymi, społecznymi itp.). Dodatkowo w Polsce występują niedostatki w obrębie pomocy świadczonej dzieciom i młodzieży, przede wszystkim w sferze zdrowia psychicznego.

Organizatorzy odwołując się do założeń teoretycznych i tradycji badawczych pedagogiki społecznej, a także przez wzgląd na przywołane okoliczności życia i wychowania dzieci i młodzieży, które w ostatnich latach bez wątplenia (obniżyły) ich kondycję psychiczną i dobrostan, podjęli trud organizacji konferencji naukowej. Ze względu na złożoność i wielokontekstowość podjętego problemu, wyłonili obszary do dyskusji, w których zwrócili uwagę na: znaczenie procesów opiekuńczo-wychowawczych dla rozwoju dzieci i młodzieży; stan psychiczny dzieci i młodzieży w Polsce – skalę problemu; społeczno-kulturowe uwarunkowania kondycji psychicznej dzieci i młodzieży; wsparcie instytucjonalne dzieci i młodzieży w zakresie zdrowia psychicznego – stan aktualny a realne potrzeby; poszukiwanie zasobów wsparcia i pomocy dzieciom i młodzieży w środowisku rodzinnym, rówieśniczym, przedszkolnym i szkolnym; ochronę kondycji psychicznej i dobrostanu dzieci i młodzieży w kontekście wyzwań i perspektyw.

Konferencję zainaugurowało wystąpienie prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej – Przewodniczącej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN oraz Komitetu Naukowego konferencji. Prof. dr hab. A. Cybal-Michalska zauważyła potrzebę podejmowania problematyki ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w nauce z ukierunkowaniem na generowanie rozwiązań (do wykorzystania w praktyce). Pogratulowała organizatorom wycucia palących problemów oraz pozdrowiła uczestników konferencji, życząc im owocnych obrad. Następnie dr hab. prof. UR Marta Wrońska w imieniu Dyrekcji Instytutu Pedagogiki w Kolegium Nauk Społecznych Uniwersytetu Rzeszowskiego, powitała uczestników konferencji i uroczyście otworzyła obrady.

Konferencja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem naukowców z wielu ośrodków akademickich w Polsce, między innymi z: Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Uniwersytetu Zielonogórskiego, Uniwersytetu

Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Wrocławskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uczelni Korczaka, Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie, Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie, Uczelni Medycznej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie.

W konferencji uczestniczyli też naukowcy reprezentujący uczelnie i instytucje zagraniczne, jak: Holy Cross College (Notre Dame, Indiana, USA), University of Sri Jayewardenepura (Sri Lanka), Rajarata University of Sri Lanka, Wayamba University of Sri Lanka, Open University of Sri Lanka, Air Vice Marshal Manoj Keppetipola, MBA Sri Lanka Air Force (Sri Lanka), Ilia State University, I. Beritashvili Center of Experimental Medicine (Tbilisi, Gruzja), Przykarpaccy Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku (Ukraina), Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem (Ukraina), Narodowy Techniczny Uniwersytet Ukrainy, Kijowski Instytut Politechniczny im. I. Sikorskiego, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Winnicy im. Mykhailo Kotsiubynskyi (Ukraina), Uniwersytet Narodowy im. Iwana Ohijenki w Kamieńcu Podolskim (Ukraina), Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie (Słowacja).

W opisywanym przedsięwzięciu naukowym uczestniczyli także praktycy z całej Polski: psycholodzy, terapeuci, pedagodzy, nauczyciele, kuratorzy sądowi – łącznie 203 osoby. Czynnym uczestnictwem wykazało się łącznie 110 osób z 96 referatami (w tym z wystąpieniami współautorskimi). Ze względu na międzynarodowy charakter konferencji, podczas obrad posługiwano się językiem polskim i angielskim.

W pierwszej części sesji plenarnej konferencji, referaty wygłosili wybitni przedstawiciele wielu dyscyplin naukowych, głównie: pedagogiki, filozofii, socjologii. Pracę sesji plenarnej koordynowali: ks. dr hab. prof. UKSW Zbigniew Babicki oraz dr hab. prof. UR Jadwiga Daszykowska-Tobiasz.

Pierwszy referat na temat: *Salutogeneza czy patogeneza w diagnozie funkcjonowania psychospołecznego młodego pokolenia?* wygłosiła prof. dr hab. Ewa Wysocka (Uniwersytet Opolski). Prelegentka zwróciła uwagę między innymi na różnice w klasycznym i współczesnym ujmowaniu zdrowia, apelowała także o stosowanie właściwej terminologii odwołującej się do patogenezy i salutogenezy.

Z kolei prof. dr hab. Małgorzata Kabat (UAM w Poznaniu) przybliżyła: *Dawne i współczesne wymiary biologicznej natury człowieka i jej społeczne znaczenie dla młodych ludzi*. Prelegentka podjęła problem pornografii jako biologicznej natury człowieka, będącej przedmiotem zarówno zaciekawienia, skrajnych emocji, ale także moralnego i społecznego potępienia. Okazuje się, że biologiczna natura człowieka może być postrzegana w kontekście salutogennej widzenia posiadanych

zasobów człowieka, właściwie lub nie naświetlanych młodym ludziom przez dorosłych (rodziców, nauczycieli).

Prof. dr hab. Olena Budnyk (Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku, Ukraina) podjęła temat: *Ochrona stanu psychicznego i dobrostanu dzieci i młodzieży w czasie wojny. Refleksje na temat logoterapii Viktora Frankla – kazus Ukraiński*. Wskazała na aktualność i palącą potrzebę psychologicznego i pedagogicznego wsparcia dzieci i młodzieży w poszukiwaniu duchowych sensów w kontekście wojny rosyjsko-ukraińskiej. Tłem podjętej analizy była teoria egzystencjalno-humanistyczna, w szczególności: związek między poczuciem sensu życia człowieka a jego kreatywnością; paradygmat wartości i priorytetów duchowych; interakcje społeczne z innymi ludźmi itp. Autorka przywołała wybrane aspekty logoterapeutycznej koncepcji Viktora Frankla dotyczącej rozumienia sensu życia we współczesnym świecie jako podpowiedzi w kwestii tworzenia przestrzeni edukacyjnej dla działań „nadawania sensu dzieciom dotkniętym wojną”.

Dr hab. prof. AJP Paweł Prüfer wygłosił referat zatytułowany: *Dzieciństwo i młodość – schorzenie czy uciemiężenie? Wychowawcze wyzwania dla linearno-cyklicznego dojrzewania*. Prelegent za prowokację uznał dążenie do zrozumienia i wyjaśnienia kategorii dzieciństwa i młodości. Stanowisko to uzasadnił występowaniem wzajemnych kontrastów. Natomiast „uzasadnioną” nazwał próbę podjęcia wyzwania wychowawczo-socjalizacyjnego, które uwzględnia i pozytywnie rozpatruje specyfikę kategorii społecznych dzieciństwa i młodości. P. Prüfer przywołał autorską teorię linearno-cyklicznego dojrzewania, dającą podstawę do identyfikacji zasadności łączenia dawnych, współczesnych, jak i potencjalnych perspektyw, a także metod wychowawczo-socjalizacyjnych, które – jak przekonywał – zwłaszcza w obrębie pedagogiki społecznej mają swoje szczególne uzasadnienie.

Kolejną Prelegentką w omawianej części obrad była dr hab. prof. UZ Ewa Pasterniak-Kobyłecka, która przedstawiła referat: *Szkoła wobec zagrożeń technologicznych. Przeciwdziałanie problemowym zachowaniom*. W wystąpieniu zwróciła uwagę na zapis o wspieraniu rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, będący jednym z kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2023/2024. Prelegentka przedstawiła opinie nauczycieli w wyżej wymienionym zakresie.

O pedagogice (wobec) czasów wojny i innych zagrożeń dehumanizacją a ochronie zdrowia psychicznego i dobrostanu dzieci i młodzieży, mówił dr hab. prof. UŚ Marek Rembierz. Profesor zwrócił uwagę na konieczność udzielania wsparcia i pomocy dzieciom i młodzieży w zakresie zdrowia psychicznego w czasach wojny. Przywołał idee Kazimierza Dąbrowskiego – wybitnego psychiatry dziecięcego, twórcy teorii dezintegracji pozytywnej – wskazując na rangę społeczno-wychowawczych aspektów zdrowia psychicznego dzieci, w celu jego ochrony.

Następnie dr hab. prof. PANS, Małgorzata Przybysz-Zaremba przedstawiła skalę, mechanizmy podejmowania prób samobójczych i samobójstw młodzieży, przy czym główny wątek jej referatu obejmował omówienie zróżnicowanych strategii profilaktycznych opracowanych przez Srikalę Bharatha i Tejasa S. Golhara, odnoszących się do czterech poziomów: promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uniwersalnej, profilaktyki selektywnej oraz profilaktyki wskazującej.

Część pierwszą sesji plenarnej zamknęło wystąpienie dr hab. prof. UJK Pauliny Formy, która zapoznała słuchaczy z predyktorami rozwoju i współczesnej edukacji dzieci i młodzieży. Prelegentka zaznaczyła, że rozwój zawsze dokonuje się w jakimś kontekście społecznym, stąd to kontekst wsparcia psychologiczno-pedagogicznego stał się przedmiotem jej rozważań.

Po zakończeniu tej części konferencji Prelegenci podjęli ożywioną dyskusję związaną głównie ze współczesnym kierunkiem postrzegania zdrowia oraz koniecznością wypracowania nowych standardów profilaktyki, wsparcia i pomocy dzieciom i młodzieży w zakresie zdrowia psychicznego. Zwrócono uwagę na konieczność dostrzegania i wykorzystywania zasobów wsparcia i czynników budujących dobrostan i zdrowie psychiczne młodego pokolenia. Przywołano także myśl Viktora Frankla jako swoistą, ponadczasową receptę na dehumanizację i odnajdywanie sensu życia.

Drugą część sesji plenarnej prowadziła prof. dr hab. Liliya Morska (UR). Obrady zainaugurowało wystąpienie prof. Davida Lutza pod tytułem: *Mental Health and Moral Excellence*. Prelegent zauważył, że zdrowie psychiczne i doskonałość moralna są zwykle badane oddzielnie, a ideał „nauki wolnej od wartości” często wyklucza „sądy wartościujące”. Dodał, że choroba psychiczna nie oznacza upadku moralnego, jednak zdrowie psychiczne i doskonałość moralna są ze sobą nierozzerwalnie powiązane. Według D. Lutza społeczeństwo może pomóc lub przeszkodzić w postępie w kierunku zdrowia psychicznego i doskonałości moralnej. Prelegent sformułował postulat o konieczności dbania o stan psychiczny i moralny dzieci i młodzieży.

Kolejno dr hab. prof. UW r Barbara Winczura podjęła referat: *Autyzm a zaburzenia współwystępujące – uwarunkowania rozwojowe i dylematy diagnostyczne*. Prelegentka wprowadziła do problemu współchorobowości i współwystępowania zaburzeń u osób ze spektrum autyzmu, omówiła podstawowe różnice terminologiczne, kolejno wskazała na uwarunkowania rozwojowe oraz trudności diagnostyczne wynikające ze złożoności patomechanizmu omawianego zjawiska.

Prof. dr hab. Yurii Pelekh (UR) oraz prof. dr hab. Iryna Levchuk (Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem, Ukraina) przedstawili oryginalną koncepcję teatru społeczno-psychologicznego jako skuteczną interaktywną metodę pracy diagnostycznej, korekcyjnej i profilaktycznej z młodzieżą z zachowaniami dewiacyjnymi.

Następnie prof. Malkhaz Makashvili (Ilia State University, Gruzja) wygłosił referat na temat: *The influence of acute and chronic stress on pseudoneglect in children and adults*. W referacie wybrzmiała kwestia wpływu przeciążenia poznawczego

na pseudozaniedbanie (to jest skłonność do lewej półprzestrzeni wzrokowej), występująca u większości zdrowych osób, u dzieci (w wieku szkolnym, uczniów, w wieku 14-16 lat) i młodych dorosłych (w wieku 21-23 lat). Prelegent na podstawie przywołanych wyników badań sformułował wniosek, że przeciążenie poznawcze sprzyja pseudozaniedbaniu, które może uniemożliwić osobom cierpiącym na stres normalny rozkład uwagi w przestrzeni wzrokowej i spowodować problemy w nawigacji wzrokowej w otoczeniu.

Dr hab. prof. UZ Lidia Kataryńczuk-Mania zapoznała uczestników z celami i zadaniami muzykoterapii w zakresie wsparcia człowieka w codzienności. Przedmiotem jej referatu było także omówienie uwarunkowań prowadzenia zajęć muzykoterapeutycznych i praktyczne zastosowanie muzykoterapii.

Z kolei dr hab. Piotr Magier (KUL), przywołał kategorię dobra dziecka z perspektywy pedagoga ogólnego. Wystąpienie zainicjował przywołaniem pojęć przypisywanych temu terminowi w pedagogice, dokonał rozróżnienia dotyczącego języka pedagogiki w odniesieniu do określeń: „termin” i „pojęcie”, a także omówił kategorię „dobra”, „dziecka”. Te ostatnie podjął w kontekście społeczno-kulturowym, moralnym i transcendentnym.

Następną prelegentką była dr hab. prof. UR Beata Szluz, która przybliżyła temat: *Publiczna troska vs. prywatna opieka rodziny. Pomoc w obszarze wsparcia opiekunów rodzinnych osób z zaburzeniami psychicznymi*. W referacie podjęła wątek pomocy świadczonej rodzinom osób z zaburzeniami psychicznymi, w odwołaniu do ujęcia familizacji-defamilizacji opieki według Sigrid Leitner. Prelegentka między innymi wyłuszczyła trudną sytuację i obniżenie jakości życia opiekunów osób niepełnosprawnych, trudności w przystosowaniu się do stresu wywołanego chorobą bliskiej osoby, co – jak podkreśliła – nie pozostaje bez wpływu na jakość opieki i pośrednio na jakość życia pacjenta. Dalszą część jej wystąpienia zajęły rozważania na temat publicznej troski vs. prywatnej opieki opiekunów rodzinnych osób z chorobą z zaburzeniami psychicznymi.

Ostatnią prelegentką w sesji plenarnej była dr hab. prof. UwB Halina Monika Wróblewska, która wygłosiła referat zatytułowany: *Ochrona kondycji psychicznej i dobrostanu dzieci i młodzieży – w perspektywie edukacji (do) pozytywnego rozwoju*.

Po tym wystąpieniu uczestnicy podjęli dyskusję na temat zasadności stosowania terminu „pozytywny rozwój”. Dodatkowo w tej części konferencji podczas wymiany poglądów, wielokrotnie podkreślano znaczenie i istotę diagnozy jako punktu wyjścia przy projektowaniu działań profilaktycznych w odniesieniu do zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Po przerwie zainicjowano pracę w równoległych sześciu sekcjach tematycznych: 1 – Kondycja psychiczna dzieci i młodzieży; 2 – Wybrane problemy dzieci i młodzieży; 3 – Społeczne uwarunkowania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży; 4 – Wsparcie i pomoc dzieciom i młodzieży; 5 – Procesy opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne a rozwój dzieci i młodzieży; 6 – sekcja towarzysząca: Środowisko pracy – perspektywy młodego pokolenia.

W sesji pierwszej prowadzonej przez dr hab. prof. UR Jadwigę Daszykowską-Tobiasz i mgr Artura Piętę (UKSW), podjęto problemy związane ze stanem zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży i jego wielowymiarowych uwarunkowań. Do nich należały między innymi: zdrowie duchowe dziecka w kontekście straty osoby znaczącej; kondycja psychiczna dzieci i młodzieży w czasie wojny, doświadczenia migracji w dzieciństwie jako czynnik ryzyka wystąpienia zaburzeń psychicznych; kategoria „szczęśliwego” i „wystarczająco dobrego” dzieciństwa jako indyktor zdrowia psychicznego; oddziaływanie czynników społeczno-kulturowych na psychikę młodego człowieka; zdrowie psychiczne u osób ze spektrum autyzmu, przyczyny depresji wśród dzieci i młodzieży, zdrowienie po traumatycznych przeżyciach, przyczyny pogorszenia stanu psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce.

W ramach drugiej sekcji koordynowanej przez dr hab. prof. UR Joannę Smyłę i dr Agnieszkę Długosz (UR), Prelegenci rozpatrywali tematykę oscylującą wokół trudności dzieci i młodzieży. W trakcie obrad omówiono kwestie: zaburzeń rozwoju płciowego człowieka, zaburzeń spektrum autyzmu, zjawiska samotności wśród nastolatków oraz czynników wychowawczych i determinantów związanych z dynamicznym rozwojem technologii informacyjnych. W ramach wystąpień wybrzmiały również bardzo istotne wątki dotyczące przygotowania młodych ludzi do radzenia sobie we współczesnym – lawinowo i dynamicznie zmieniającym się świecie, w kontekście projektowania wzorów przyszłości osobistej i zawodowej nastolatków. W referatach przewijała się także kwestia konieczności rozwijania podmiotowości jednostki i umiejętności radzenia sobie z trudnościami oraz kształtowania kompetencji przyszłości, szczególnie komunikacji. W wystąpieniach podejmowane były również wątki dotyczące udzielania koniecznego wsparcia dzieciom i młodzieży ze strony szczególnie środowisk wychowawczych: rodzinnego, szkolnego, a także ze strony ekspertów i specjalistów.

Problematyka uwarunkowań społecznych zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży została bardzo szeroko potraktowana przez prelegentki i prelegentów występujących w trakcie obrad w sekcji trzeciej (której prowadzenie objęły: dr hab. prof. PANS, Małgorzata Przybysz-Zaremba oraz dr Ewa Tłuczek-Tadla – UR). Państwo referujący, zwrócili uwagę na niezmiernie ważne a zarazem aktualne konteksty zdrowia psychicznego, które w różnych okolicznościach życia dzieci i młodzieży, mogą je wyznaczać. W trakcie obrad przybliżono również problematykę możliwości wspierania dzieci i młodzieży w celu zachowania ich dobrego stanu zdrowia psychicznego bądź jego poprawy. Szczególne zainteresowanie słuchaczy wzbudził referat, który wygłosiła dr Nataliia Mieliekiestseva (Narodowy Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim, Ukraina). Prelegentka podjęła w nim wątek trwającej w Ukrainie wojny i omówiła wywołane jej doświadczeniem zjawisko „lost childhood” (straconego dzieciństwa). Również z dużym zainteresowaniem spotkało się wystąpienie dr Moniki Badowskiej-Hodyr (UR) o społeczno-prawnych i instytucjonalnych uwarunkowaniach dobrostanu dzieci doświadczających uwięzienia rodziców, czego dowodem były pytania od słuchaczy.

W referatach w sekcji czwartej pod przewodnictwem ks. dr hab. prof. UKSW Zbigniewa Babickiego i dr Joanny Leśniak (UR), dominowały tematy związane ze wsparciem i pomocą dzieciom i młodzieży. Zwrócono uwagę na: kategorię opieki i pomocy w aspekcie dobra dziecka; znaczenie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (w tym logoprofilaktyki, to jest stosunkowo nowego ujęcia profilaktyki na bazie logoterapii i logoteorii Viktora Frankla); także na potrzebę poszukiwania zasobów zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w środowisku – rodzinie, szkole, grupie rówieśniczej; angażowanie specjalistów (na przykład: działania psychologiczno-pedagogicznych fundacji). Dodatkowo podano przykłady dobrych praktyk, poprzez przywołanie konkretnych programów wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

W sekcji piątej, której pracę koordynowali dr hab. prof. UR Jolanta Lenart oraz dr Tomasz Warchoł (UR), w szerokim ujęciu podjęto znaczenie procesów opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych w kontekście rozwoju dzieci i młodzieży. Prelegenci wypowiedzieli się między innymi na temat: kształtowania podstawowych wartości duchowych dzieci w młodszym wieku szkolnym poprzez sztukę zdobniczą i użytkową; aspektów językowych i pedagogicznych komunikacji uczniów w sieciach społecznościowych (na przykładzie ukraińskich dzieci i młodzieży); kształtowania wartości moralnych uczniów szkół podstawowych w warunkach wojennych; potencjału treściowego podstaw etyki chrześcijańskiej w formacji wartości moralnych młodszych uczniów; zastosowania e-learningu akademickiego w kontekście pedagogiki społecznej itp.

Sekcję szóstą, towarzyszącą konferencji: „Środowisko pracy – perspektywy młodego pokolenia” prowadziły dr Anuradha Iddagoda (University of Sri Jayewardenepura, Sri Lanka) i dr Bernadeta Botwina (UR).

Wystąpienia prelegentów obejmowały perspektywę funkcjonowania młodego pokolenia w środowisku pracy, które – jak się okazuje – bywa dość skomplikowane, biorąc pod uwagę procesy globalizacji i konieczność funkcjonowania w środowisku wielokulturowym. W trakcie obrad przekonywano, że sytuacja ta wymaga od przyszłych pracowników nabycia niezbędnych kompetencji, na przykład w dziedzinie komunikacji, czy też posługiwania się nowoczesnymi technologiami. Co więcej, ich odnalezienie się w nowoczesnym środowisku pracy, wymaga przyjęcia określonych postaw. Sekcję podsumowano konkluzją, że to właśnie dobre funkcjonowanie w środowisku pracy jest jednym z aspektów dobrej kondycji psychicznej młodych ludzi, którzy rozpoczynają swoją karierę zawodową. Wystąpieniom w sekcji towarzyszyła ożywiona dyskusja, zwłaszcza w kontekście wymiany kulturowej polsko-lankijskiej.

Po zakończeniu obrad w sekcjach, złożono sprawozdanie z ich pracy, podsumowano konferencję i zamknięto obrady.